

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้ทราบถึงวิธีดำเนินการวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจในงานและปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงานของอาจารย์คณะแพทยศาสตร์ที่สอนระดับปริญญาโทในมหาวิทยาลัยของรัฐ ในบทนี้ ผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงรายละเอียดของการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้ คือ วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในงานของอาจารย์คณะแพทยศาสตร์ที่สอนระดับปริญญาโทในมหาวิทยาลัยของรัฐ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงานของอาจารย์คณะแพทยศาสตร์ที่สอนระดับปริญญาโทในมหาวิทยาลัยของรัฐ

สมมติฐานในการวิจัย

ตัวแปรอิสระที่นำมาศึกษาจะส่งผลต่อความพึงพอใจในงานของอาจารย์คณะแพทยศาสตร์ที่สอนระดับปริญญาโทในมหาวิทยาลัยของรัฐ

ประชากร

ประชากรในการวิจัย คือ อาจารย์คณะแพทยศาสตร์ที่สอนระดับปรีคลินิกในมหาวิทยาลัยของรัฐ 5 แห่งซึ่งจัดการเรียนการสอนระดับปรีคลินิกที่คณะแพทยศาสตร์ คือ คณะแพทยศาสตร์ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล (ศิริราชพยาบาล) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 439 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้เป็นประชากรทั้งหมดโดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง รายละเอียดของประชากรดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามสถาบันการศึกษา

มหาวิทยาลัยที่คณะแพทยศาสตร์สังกัด	จำนวนอาจารย์ที่สอนระดับปรีคลินิก		รวม
	แพทย์	ไม่เป็นแพทย์	
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	68	23	91
มหาวิทยาลัยมหิดล (ศิริราชพยาบาล)	85	35	120
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	2	22	24
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	28	65	93
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	24	87	111
รวม	207	232	439

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในด้าน อายุ ตำแหน่ง-ทางวิชาการ สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และสถานที่ตั้งของสถาบันที่อาจารย์ปรักลินิกสังกัด มีลักษณะเป็นแบบกำหนดให้เลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบวัดความพึงพอใจในงานซึ่ง วิบูลย์ แมนสถิตย์ (2530) แปลและเรียบเรียงจากแบบวัดความพึงพอใจในงานของ Kanungo (1982) มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 16 ข้อ ค่าความเชื่อมั่น .91 โดยจำแนกค่าวัดระดับความพึงพอใจออกเป็น 6 ระดับ คือ

พึงพอใจมากที่สุด	เท่ากับ	6	คะแนน
พึงพอใจปานกลาง	เท่ากับ	5	คะแนน
พึงพอใจเล็กน้อย	เท่ากับ	4	คะแนน
ไม่พึงพอใจเล็กน้อย	เท่ากับ	3	คะแนน
ไม่พึงพอใจปานกลาง	เท่ากับ	2	คะแนน
ไม่พึงพอใจที่สุด	เท่ากับ	1	คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจในงานซึ่งผู้วิจัยได้สร้างข้อคำถามโดยใช้กรอบแนวคิดของ Herzberg และคณะ (1959) มากำหนดเป็นปัจจัยหรือตัวแปรที่จะศึกษา 10 ปัจจัย คือ ความสำเร็จในงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน นโยบายและการบริหารงาน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา สภาพการทำงาน ความมั่นคงในงาน เงินเดือนและผลประโยชน์ที่เกื้อกูล

ในการกำหนดตัวบ่งชี้และการสร้างข้อคำถามเพื่อให้ครอบคลุมปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงานทั้ง 10 ปัจจัยนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาจากทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แบบสอบถามตอนที่ 3 นี้มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 68 ข้อ โดยแบ่งตามปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงาน 10 ปัจจัย ดังนี้

1. ความสำเร็จในงาน	จำนวน 5 ข้อ	คือ ข้อ 1-5
2. การได้รับการยอมรับนับถือ	จำนวน 6 ข้อ	คือ ข้อ 6-11
3. ลักษณะงานที่ปฏิบัติ	จำนวน 5 ข้อ	คือ ข้อ 12-16
4. ความรับผิดชอบ	จำนวน 5 ข้อ	คือ ข้อ 17-21
5. ความก้าวหน้าในตำแหน่ง- การงาน	จำนวน 11 ข้อ	คือ ข้อ 22-32
6. นโยบายและการบริหารงาน	จำนวน 7 ข้อ	คือ ข้อ 33-39
7. ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน- และผู้บังคับบัญชา	จำนวน 8 ข้อ	คือ ข้อ 40-47
8. สภาพการทำงาน	จำนวน 8 ข้อ	คือ ข้อ 48-55
9. ความมั่นคง	จำนวน 6 ข้อ	คือ ข้อ 56-61
10. เงินเดือนและผลประโยชน์- หัก	จำนวน 7 ข้อ	คือ ข้อ 62-68

ลักษณะของข้อความมีทั้งด้านปฏิฐาน (positive) และด้านนิเสธ (negative) และในแต่ละข้อได้กำหนดระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ คือ

มากที่สุด	เท่ากับ	5
มาก	เท่ากับ	4
ปานกลาง	เท่ากับ	3
น้อย	เท่ากับ	2
น้อยที่สุด	เท่ากับ	1

การให้คะแนนในแต่ละข้อกระทง (item) สำหรับข้อความที่เป็นปฏิฐานจะให้คะแนน 5 คะแนน ถ้าคำตอบเป็นหมายเลข 5 และให้ 4, 3, 2 และ 1 คะแนน ถ้าคำตอบเป็นหมายเลข 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ ส่วนข้อความที่เป็นนิเสธ จะให้คะแนน 1 คะแนน ถ้าคำตอบเป็นหมายเลข 5 และให้คะแนน 2, 3, 4 และ 5 คะแนน หากคำตอบเป็นหมายเลข 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

เพื่อให้แบบสอบถามชุดนี้มีความตรงตามเนื้อหา (content validity) และมีความสมบูรณ์ถูกต้องในด้านภาษาที่ใช้ ในขั้นต้นผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข จากนั้นได้รับความกรุณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ในการตรวจสอบอีกครั้ง คือ

1. ศาสตราจารย์ น.พ.เฉลิม วราวิทย์ หัวหน้าศูนย์วิจัยและพัฒนาแพทยศาสตรศึกษา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ รอดประเสริฐ ภาควิชาบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ ภาควิชาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประกอบ คุปรัตน์ ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุกฤษรัตน์ ภาควิชาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่านมาเป็นข้อพิจารณาในการปรับปรุงข้อคำถาม และได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและให้คำแนะนำเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่งก่อนที่จะนำไปเก็บข้อมูลจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงคณบดีคณะแพทยศาสตร์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล (ศิริราชพยาบาล) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยและขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย แก่อาจารย์คณะแพทยศาสตร์ที่สอนระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐทั้ง 5 แห่งดังกล่าว และได้ขอหนังสือจากคณบดีคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของผู้วิจัย เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังคณบดีคณะแพทยศาสตร์ของมหาวิทยาลัยของรัฐอีก 4 แห่งแนบไปด้วย โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือถึงคณบดีคณะแพทยศาสตร์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล (ศิริราชพยาบาล) และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้วยตนเอง ส่วนของ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และมหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือผ่านทางพัสดุไปรษณีย์

2. การเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดคืนด้วยตนเอง

3. แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด จำนวน 439 ฉบับ กำหนดไปปรับคืนภายใน 15 วัน แบบสอบถามที่ได้รับคืนมีจำนวน 349 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 79.50 และในจำนวนนี้มีแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ไม่สามารถนำมาประมวลผลและวิเคราะห์ได้จำนวน 13 ฉบับ คงเหลือแบบสอบถามที่นำมาใช้ในการวิจัยได้จริง จำนวน 336 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 76.54 และแยกเป็นผู้ตอบที่เป็นแพทย์ 175 คน ไม่เป็นแพทย์ 161 คน ดังรายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่ง ได้รับคืน และใช้ในการวิจัยได้
จำแนกแต่ละสถาบันการศึกษา

ชื่อสถาบันการศึกษา	จำนวนแบบสอบถาม				
	จำนวน ที่ส่ง	จำนวน ที่ได้รับคืน	คิดเป็น ร้อยละ	จำนวนที่ ใช้วิจัยได้	คิดเป็น ร้อยละ
1. คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	91	74	81.32	74	81.32
2. คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล	120	96	80.00	96	80.00
3. คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	24	15	62.50	15	62.50
4. คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	93	85	91.40	72	77.42
5. คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	111	79	71.17	79	71.17
รวม	439	349	79.50	336	76.54

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำผลคะแนนที่ได้จากการตรวจแบบสอบถามตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังกล่าวแล้ว
ไปวิเคราะห์ข้อมูลและหาค่าสถิติต่าง ๆ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป SPSS/PC⁺

(Statistical Package for the Social Science) และได้รับความกรุณาจาก
คุณสมรัตน์ เลิศมหาฤทธิ นักสถิติประจำภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันและสังคมของคณะแพทยศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์และตรวจสอบความถูกต้องของ
ค่าสถิติที่ใช้ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ คือ

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ
2. การวิเคราะห์ความพึงพอใจในงาน วิเคราะห์จากค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

โดยใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจในงาน (ตัวแปรตาม) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	5.50-6.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจในงานในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.50-5.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจในงานในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.50-4.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจในงานในระดับเล็กน้อย
ค่าเฉลี่ย	2.50-3.49	หมายถึง	มีความไม่พึงพอใจในงานในระดับเล็กน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.50-2.49	หมายถึง	มีความไม่พึงพอใจในงานในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.49	หมายถึง	มีความไม่พึงพอใจในงานในระดับมากที่สุด

ส่วนระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงาน (ตัวแปรอิสระ)

ได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50-5.00	หมายถึง	เห็นด้วยกับปัจจัยนั้นในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50-4.49	หมายถึง	เห็นด้วยกับปัจจัยนั้นในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50-3.49	หมายถึง	เห็นด้วยกับปัจจัยนั้นในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50-2.49	หมายถึง	เห็นด้วยกับปัจจัยนั้นในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.49	หมายถึง	เห็นด้วยกับปัจจัยนั้นในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงาน

3.1 ตรวจสอบสมมติฐานการวิจัยที่ว่าปัจจัยที่นำมาศึกษาส่งผลต่อความพึงพอใจในงาน
จากการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Coefficient Correlation)

3.2 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงาน ใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ
แบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้น ๆ (Stepwise Multiple Regression Analysis)